

УДК 796.072.2

О.Є.Гладир
Л.М. Медведєва

АВТОРИТЕТ ТРЕНЕРА – ВЕДУЧИЙ ФАКТОР ЕФЕКТИВНОСТІ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЮНИХ СПОРТСМЕНІВ

Авторитет тренера - особлива професійна позиція, яка визначає вплив на вихованців, що дає право приймати рішення, висловлювати оцінку, давати поради. Справжній авторитет спирається на високі особистісні та професійні якості. Авторитет тренера є важливим фактором, що впливає на фізичний і духовний розвиток юних спортсменів.

Ключові слова: авторитет тренера, особистість, професійні якості, культура, виховання.

The credibility of the trainer is especially professional position, yak visnazhl vliv on vikhovantsiv, who should have the right to take the decision, to assess the appreciation, give joy. The reference authority is spiraling over the temple of particularity and professionalism. The credibility of the trainer is an important factor, which is especially important for the physical and spiritual development of young athletes.

У сучасних соціально-економічних умовах спорт - це суспільне явище, спрямоване не тільки на досягнення найвищих показників фізичного розвитку людини, а й на соціально-суспільне перетворення спортсмена.

У зв'язку з цим, педагогічна майстерність, культура поведінки, спілкування, такт тренера є значущими компонентами, що впливають на формування особистості спортсмена. Від того, наскільки свідомо, грамотно, доцільно тренер зможе впливати на фізичне вдосконалення юного спортсмена, його морально-етичний, культурний розвиток, багато в чому буде залежати і

його соціалізація. Значущим механізмом впливу тренера на особистість юних спортсменів є його авторитет.

Авторитет тренера - це особлива професійна позиція, що визначає його вплив на учнів і дає йому право приймати рішення, висловлювати оцінку, давати поради. Коли авторитет тренера береться під сумнів, коли відсутні елементарні тактичні задуми і наслідком цього стає поразка у змаганнях, то важко змусити спортсмена викладатися на всі 100%.

Авторитет тренера невіддільний від всієї його діяльності, знань теорії і практики спорту, високої вимогливості і т.п. Хороший тренер завжди вимогливий і принциповий в першу чергу до себе, самокритично відноситься до всієї своєї роботи. Він повинен бути новатором, вміти бачити все передове в методиці, тактиці, щоб не копіювати, а творчо застосовувати це в роботі.

Авторитет тренера в очах спортсменів - це визнання за ним права приймати відповідальні рішення в різних ситуаціях спільної діяльності, а також визнання значимості професійних, громадянських і духовних якостей особистості тренера. У професійному компоненті авторитету - це професійна і особистісна компетентність тренера в питаннях організації та побудови авторитетних відносин в різних вікових і соціальних групах, в особистісному - це ціннісні орієнтири тренера, його культура мови, стиль діяльності, а також сформованість позитивних особистісно значущих для формування авторитетних відносин якостей.

Тренери значною мірою недооцінюють значимості своїх особистісних якостей. Вони приділяють більшу увагу професійному компоненту своєї діяльності, ніж міжособистісним взаєминам всередині колективу. Це створює ситуацію, коли тренера сприймають тільки як тренера-педагога, основним завданням якого є розвиток фізичних здібностей спортсменів, що дозволяють досягти найвищих спортивних результатів. Така функція тренера, як формування особистості спортсмена, відводиться на другий план.

Культура тренера - це основа його професійної діяльності, що дозволяє передавати молодим спортсменам загальнолюдські цінності, знання і досвід, як

в сфері суспільної життєдіяльності, так і в фізкультурно-спортивної діяльності. Її складовими є загальна і професійна культура тренера, його стиль діяльності, поведінки і спілкування. До професійно важливих якостей тренера відносяться моральні, комунікабельні, вольові, інтелектуальні та психомоторні. Тренер повинен володіти повним комплексом моральних якостей: гуманізмом, ввічливістю, чесністю, вимогливістю, оптимізмом і ін. Оскільки моральне виховання учнів повинно базуватися не тільки на словесній формі впливу на них, але, перш за все, на особистому прикладі, тренер зобов'язаний постійно стежити за собою, пред'являти до себе високі вимоги. Тренер повинен володіти і такими моральними якостями, як принциповість, правдивість, самокритичність, працьовитість і справедливість. Комунікативні якості, до яких відноситься товарицькість, ввічливість, доброзичливість і ряд інших, допомагають тренеру встановлювати контакт з учнями в процесі спілкування і тим самим сприяють успіху виховної роботи.

Розвиток вольових якостей є передумовою успіху в професійній діяльності тренера. Найважливішими вольовими якостями тренера вважаються: цілеспрямованість, ініціативність, сміливість, рішучість, витримка і самовладання. Всі ці якості знаходяться в тісному взаємозв'язку і взаємовпливі. Невитриманий тренер не може успішно вести виховну роботу з учнями, оскільки в їх очах він не володіє авторитетом. Нетерплячий тренер, бажаючи швидше досягти результату у своїх учнів, форсує навантаження, порушуючи тим самим принципи поступовості і доступності і ставлячи під загрозу здоров'я учнів. Тренер без самовладання буде губитися в конфліктних і несподівано виникаючих ситуаціях. Не володіючи наполегливістю, тренер не зможе неухильно проводити у вихованні учнів свою лінію. Спокій і витримка тренера не повинні підмінятися його байдужістю, байдужістю до своєї роботи. Тренер не повинен виходити з себе, втрачати над собою контроль, переходити на грубий і образливий тон.

Інтелектуальні якості допомагають тренеру знаходити правильні рішення у виховній роботі, обумовлюють ефективність творчості, пошуку ним нових

шляхів у навчанні і вихованні. До цих якостей відносять: ясність і логічність мислення, його критичність, уяву, винахідливість, дотепність, оперативність мислення, що характеризують здатність тренера швидко знаходити оптимальні рішення задач, що виникають. Одним з важливих якостей тренера є правдивість. Учні повинні бути впевнені в щирості його намірів і почуттів. Якщо учень відчує, що тренер веде з ним виховну гру, що в його словах є фальш, то він логічно вирішить, що його хочуть обдурити, і його довіра до слів і вчинків тренера зникає. Процес спілкування набуває формальний характер або припиняється зовсім. Між тренером і учнем виникає бар'єр недовіри.

Неодмінною якістю тренера повинна бути його вимогливість. Учні (особливо хлопчики) дуже поважають тренерів, які домагаються свого без грубого примусу і погроз, а також без педантизму. Вони одностайно заперечують м'якотілість, млявість, наївну довірливість тренера, його безпринципну поблажливість.

Завоювання і підтримання авторитету педагогом складна, кропітка робота по вдосконаленню ним свого духовного і фізичного стану. За авторитет треба боротися щомиті, щогодини, щодня.

Підсумовуючи вищевикладене, необхідно зазначити, що особистість тренера, його особистісні якості, педагогічна майстерність, культура поведінки і спілкування є значущими компонентами, що впливають на формування особистості спортсмена. Особливо актуальні вони в дитячо-юнацькому спорті, де закладаються і розвиваються не тільки фізичні здібності людини, але і його морально-етичні, естетичні та культурні якості.

Література:

1. Голенкова Ю. В. Психологічний аналіз специфіки праці вчителя фізичної культури / Ю. В. Голенкова // Теорія та методика фізичного виховання. – 2008. – № 3. – С. 6–9.

2. Герцик М. С. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт» : [навчальний посібник] / М. С. Герцик, О. М. Вацеба. – Харків : Видавництво «ОВС», 2004. – 176 с.

3. Холодов Ж. К. Теория и методика физического воспитания и спорта : [учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений] / Ж. К. Холодов, В. С. Кузнецов. – М. : Академия, 2004. – 480 с.

4. <https://osvita.ua/school/method/technol/589/>

УДК 378.147:378.046.4 (477)

О.О. Головньова-Коппа

МЕТОДИКА РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Сучасний етап розвитку освіти в Україні дозволяє викладачам вищих учбових закладів відходити від стандартних методів навчання і використовувати нові більш сучасні. Інноваційний процес передбачає аналіз, переосмислення і оцінку введених викладачами більш сучасних методик, створення умов для їх постійної розробки і застосування. Специфічними і недостатньо розробленими є методика роботи зі студентами нефілологічних спеціальностей. Особливу увагу слід звернути на процес викладання іноземної мови на медичних факультетах. Однією із проблем є недостатня кількість підручників, як українською так і англійською мовою.

Вивчення іноземної мови важливе для студентів будь яких спеціальностей особливо для майбутніх лікарів. Знання іноземної мови робить їх конкурентоспроможними на європейському ринку праці, дає можливість брати участь у міжнародних конференціях. Вивченням методики викладання іноземної мови на медичних спеціальностях займається значна кількість спеціалістів філологів. Значних досягнень у розробці методик навчання